

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ**

*Дашкуєв М.А., здобувач кафедри міжнародного бізнесу,
Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна*

Сучасні інформаційні технології (вся сукупність методів обробки інформації в рамках обґрунтування прийнятих управлінських рішень) спрямовані на задоволення певних логістичних вимог і залежать від практики їх обробки та умов експлуатації, а їх впровадження є одним з основних резервів зменшення загальних витрат ресурсів та об'єктивно змушує переглядати існуючі принципи функціонування логістичних компаній. Потенціал поєднання сталості, прибутковості і збалансованості бізнес-моделей відповідає тезі, «що саме інформаційна складова забезпечує тріумф логістики як нової економічної ідеології управління бізнес-процесами». За даними Європейської логістичної асоціації, застосування інноваційних логістичних розробок дозволяє скоротити час виробництва товарів на 25%, собівартість виробництва продукції на 30%, обсяги матеріально-технічних запасів від 30 до 70% [1]. Існування зворотного зв'язку у інформаційних системах означає, що сукупність виробничо-збутової системи, органів логістичного управління і системи збору, передачі, зберігання та переробки інформації утворюють «замкнений контур». Сьогодні найбільш складною є структура руху інформаційних потоків, у центрі якої перебуває служба логістики міжнародного логістичного кластера (МЛК). Оскільки в основі логістичного управління МЛК лежить ідея безперервного моніторингу всього логістичного ланцюга компаній, остільки значення використання сучасних логістичних інформаційних потоків як організованого у межах модульної інформаційної системи руху інформації про логістичні операції і міжфункціональні зв'язки, багаторазово зростає. У сучасних умовах глобалізації міжнародних логістичних процесів актуальним є впровадження так званих інтегрованих систем реального часу EDI, що функціонують за стандартами UN/EDIFACT і передбачають електронні повідомлення-

еквіваленти загальноприйнятих паперових документів і CASE-технології логістичного менеджменту (консалтингові логістичні послуги, пов'язані з оптимізацією управління основними і допоміжними бізнес-процесами за умов клієнто-орієнтованого виробництва і процесно-орієнтованої структури його управління).

Сучасна система управління інформаційним логістичним обслуговуванням МЛК заснована на чотирьох «принципах орієнтації»:

- 1) на споживача;
- 2) на бізнес-процес;
- 3) на запобігання помилок і збоїв;
- 4) на постійне вдосконалювання.

В умовах орієнтації на кінцевого споживача інформаційний логістичний підхід значно відрізняється від уже досить апробованих на конкурентному ринку технологій простої дистриб'юції, що накладає певні вимоги на функціонування компанії взагалі і служби логістики зокрема. Побудова інформаційної системи логістичного сервісу МЛК починається з вивчення діючої системи обліку матеріального потоку компанії-замовника, зі створення «фотографії» процесу, визначення «вузьких місць» у системі її обліку і контролю. Для збереження конкурентоспроможності на ринку компанії необхідно здійснити вибір:

- 1) або глобальний масштаб діяльності, що призводить до значного зниження рівня витрат на одиницю продукції,
- 2) або взаємозалежну систему гнучких альянсів (так званих мереж),
- 3) або глибоку спеціалізацію, що дозволяє бути тільки одним з елементів у ланцюгу створення вартості.

Єдина логістична інформаційна система МЛК дозволяє, по-перше, перешкодити створенню зайвих запасів продукції; по-друге – усунути такий недолік, як відсутність готовності до поставок; по-третє, дотримуватися життєвого циклу продукції, від якого залежить рівень запасу продукції у розподільній мережі; по-четверте, швидко ухвалювати оптимальні рішення, оперативно змінювати політику компанії і бути готовим до будь-яких змін ринкової ситуації. [2]. Сучасна швидкість і структура єдиної логістичної інформаційної системи МЛК допомагає здійснити за необхідності глобальну реструктуризацію логістичних мереж компаній шляхом розробки для них гнучких виробничо-логістичних систем, які дозволяють програмувати

матеріальні, фінансові й інформаційні потоки відповідно до обсягів і споживчих характеристик кожного окремого спеціалізованого замовлення.

Стрімке поширення високошвидкісних засобів зв'язку і обробки інформації сьогодні призвело, з одного боку, до перетворення такої характеристики як «зростання продуктивності операцій по обслуговуванню угод веде до скорочення чисельності персоналу» із джерела конкурентних переваг у звичайний стандарт конкурентоспроможності. З іншого – до зростання ролі фактору оцінки порівняльної прибутковості споживачів продуктів, потенціалу окремих ринкових сегментів або перспективних переваг від спільної діяльності (альянсів) з партнерами. Тобто, новітні моделі логістичних інформаційних систем у сфері управлінського контролю, аналізу рішень і стратегічного планування впроваджуються у тісному взаємозв'язку із процесами реінжинірингу, організаційних перебудов на основі переходу від простої автоматизації до повної реорганізації логістичних процедур, скорочуючи число функціональних циклів і обсяги супутньої діяльності. Крім того, наявність інтегрованої інформаційної системи дозволяє учасникам виробничо-збутової діяльності створити так званий «синергетичний портфель», мета якого – ослаблення негативного синергетичного ефекту. Позитивний синергетичний ефект має місце у тому випадку, якщо своєчасне виконання своїх зобов'язань усіма постачальниками призводить не лише до своєчасного виконання зобов'язань по поставці споживачеві продукції, але й до підвищення технологічної дисципліни і якості кінцевої продукції, а також до зниження рівня необхідних запасів і зменшення виробничо-збутових витрат. Негативний синергетичний ефект має місце, наприклад, у випадку, якщо невиконання двома або більшістю постачальників своїх зобов'язань за результуючими втратами (що виникають внаслідок зриву продажів і втрати клієнтури), виявляються значно більшими, ніж загальна сума недопоставок (цьому сприяє лавиноподібне зростання майбутніх втрат у всьому виробничо-збутовому ланцюгу). Централізована інформаційна система створює можливість управління системою запасів і оперативного управління взаємозв'язками і взаємозамінністю підрозділів, що здійснюють взаємні поставки і приймають участь у загальному матеріальному потоці. Тобто, існування подібного оперативного резерву і створює синергетичний портфель.

З одного боку, логістичні інформаційні потоки, що концентруються у МЛК характеризуються:

- 1) неоднорідністю;

- 2) множинністю підрозділів - постачальників і споживачів інформації;
- 3) складністю практичної оглядовості інформаційних маршрутів;
- 4) багатоваріантністю їх оптимізації.

З іншого – вони призводять до змін у послідовності взаємодії матеріального й інформаційного потоків, причому розрізняють три варіанти їх взаємодії. По-перше, інформаційний потік випереджає матеріальний, тобто від інформаційного потоку надходять відомості про досягнення матеріальних потоків (прямий напрямок) або він містить відомості про замовлення (зустрічний напрямок). [3]. По-друге, інформація супроводжує матеріальний потік, рухається одночасно з ним, тобто через цей потік надходять відомості про кількісні і якісні параметри матеріальних потоків, що дозволяє вірно і швидко оцінювати їхній стан і ухвалювати необхідні регулюючі рішення. І, по-третє, інформаційний потік відстає від матеріальних потоків, тобто інформація слугує лише для оцінки результатів. По суті визначення максимального ланцюга поставок у межах МЛК трактується як інтеграція основних функціональних сфер бізнесу (логістичних функцій) компанії і її партнерів від початку зародження інформаційного або товарного потоку до поставки продукції або сервісу відповідно до вимог кінцевих споживачів. Поняття «управління ланцюгами поставок» або «інтегрована логістика» сьогодні переміщується убік розширеного розуміння Supply Chain Management (SCM) - як нової концепції бізнесу [4].

Отже, конкурентоспроможність основних показників логістики безпосередньо залежать від розвитку інформаційних технологій, а країни, що розвиваються (до яких належить й Україна), з кращими можливостями логістики, як правило, отримують більш значні обсяги прямих іноземних інвестицій, мають суттєвий потенціал зниження операційних витрат, диверсифіковану структуру експорту і більш високі темпи зростання.

Список літератури:

1. H. Bergsteiner Accountability Theory Meets Accountability Practice. Sidney: Emerald Group Publishing Limited, 2012. - 560 pp.
2. M. Minkov Cultural Differences in a Globalizing World. Sidney: Emerald Group Publishing Limited, 2011. - 320 pp.
3. Automated Logistics Systems has been moving heavy and oversized loads for over 15 years. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.automatedlogistics.com/international.htm>.

4. Unfolding the New Era of Business Collaboration. The 7-th International Congress on Logistics and SCM Systems/ June 7-9.2012. Seoul, Korea. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kscm.org/ICLS2012/>.

ГЛОБАЛЬНА КОНКУРЕНЦІЯ В НАУКОВО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КАПІТАЛУ

*Льницький Д.О., к.е.н., доц., докторант кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна*

Згідно теорії культурно-історичної діяльності, яка є основою психологічних досліджень, колективні зусилля людини відбуваються на трьох пов'язаних, але відмінних, рівнях: *координація, кооперація і співробітництво* [1, 7]. Крім того, можна погодитися з висновками Карріло Ф., який вивчаючи А.Сміта доходить висновку про те, що оскільки співіснування особистостей, груп та націй призводять до так званого «нульового результату»¹, то стратегії їх відносин є переважно конкурентними [2]. Що підтверджується його знаннями сучасної психології, яка розглядає конкуренцію, і кооперацію, співробітництво, не як якусь схильність, але як сукупність обставин, що відносять цінні результати до певної поведінки. Відповідно, за Смітом, суперництво між націями є результатом певних конкурентних умов, які складаються з сукупності інтересів та є результатом користі для людства [10]. При цьому нації, виходячи з любові до ближнього, мають зобов'язувати себе вдосконалюватися, розвиватися, а не заважати розвитку сусідів. Отже глобальна конкуренція виникає в наслідок формування глобального середовища, в якому країни та ТНК діють у прагненні задовольнити власні інтереси.

Сучасні теоретики та дослідники доводять, що одним з вимірів капіталу, що допомагає досягати очікуваного соціально-економічного ефекту, що може приймати самі різні форми – від прибутку і до відчуття задоволеності – слід ідентифікувати психологічний капітал. Виокремлюється напрям досліджень, які можуть сформувати теоретичну базу для ідентифікації психологічного капіталу [8]. Надія, оптимізм, спроможність відновлювати фізичні й духовні сили та

---

¹ Йдеться про те, що в матеріальному плані не створюється нічого нового, але лише трансформується існуючий в природі матеріальний світ.